

Moordfeest

Als droomwerkers zijn we er allemaal van doordrongen dat droombeelden waardevolle richtingaanwijzers zijn tijdens het individuatieproces. Sinds ik leerling van Naropa ben, staat voor mij echter steeds nadrukkelijker centraal dat alle verschijnselen, ook dromen, een illusie zijn en dat het erom gaat de aandacht meditatief niet op inhoud maar op essentie te richten. Wie droomt er? Als het bij Zelfrealisatie de bedoeling is voorbij de grenzen van het 'ik' te gaan, wat kan de droom dan nog betekenen?

Het is volle maan in juli, *Gurupurnima*, de dag dat wereldwijd leerlingen hun verbinding met hun spirituele leraar bevestigen. In een grote Yurt hebben alle toegewijden aan Naropa zich verzameld. Ook ik bereid me mantra's zingend voor op de vernieuwing van de belangrijkste relatie in mijn leven. De nacht ervoor droom ik dat ik in bed lig en in de kamer naast me indringers hoor. Ik maak wat geluid in de hoop dat er iemand in huis wakker wordt en me kan helpen. Geen reactie. Ik probeer het nog een keer. Weer stilte. Nu word ik heel bang en ga hard gillen omdat ik weet dat ik vermoord ga worden. Schreeuwend word ik wakker. Niet echt een vredig begin van een dag spiritueel samenzijn....

Naropa vertelt aan het eind van de feestelijke dag dat je het woord 'guru' ook kunt vervangen door 'dood'. Een spiritueel leraar helpt bij de ontwikkeling voorbij de grenzen van het ego. Het begrensde en illusoire 'ik' verzet zich tegen dat proces, het wil niet verdwijnen. Omdat het 'ik' zichzelf in die zin niet kan opheffen is er een doortastende moordenaar nodig om het ego vol genade,

een kopje kleiner te maken.

Vorig jaar, een paar dagen na mijn initiatie als leerling door Naropa, droomde ik dat we worden belaagd door een man buiten. Hij schiet met 2 pistolen tegelijk, geen echte kogels, wel kruitdampen. Als een razende maait hij schietend door het huis. Tenzin Wangyal Rinpoche vertelt in zijn boek over droomyoga dat er in het laatste deel van de nacht, vlak voor het licht wordt, vaak dromen zijn waarin toornige dakini's voorkomen. Dakini's zijn vrouwelijke manifestaties van een verlichte geest en de bedoeling van de dromen is om de dromer te helpen onbevreesdheid te ontwikkelen. Het zijn dromen waarin elementen het beeld van het 'ik' vernietigen; het kunnen angstaanjagende dromen zijn. Het idee is dat de beelden worden verwelkomd als een gelegenheid om stabiliteit, helderheid en kracht te beoefenen.

Maar uiteindelijk is het nodig om voorbij te gaan aan alle projecties schrijft Jes Bertelsen in *Dromen, chakra's en meditatie*. Een mens moet zijn projecties niet alleen leren zien, hij moet ze ook terugtrekken. Een

voortdurende fascinatie voor symbolen en verschijnselen in de droom zorgt voor een versnippering van energie en aandacht voor verschillen. *'Het gaat erom de latente onbewuste energie over te brengen naar de spiegelende leegte van het bewustzijn, en niet toe te laten dat deze energie wordt omgezet en zich in beelden, symbolen en dromen verstrooit.'*

In het tweede deel van de droom met de schietende man loopt deze met een rolafvallemmer voldaan van het huis weg. Een scherpschutter wacht z'n moment af. Als de man genoeg genaderd is zal hij neergeschoten worden. De vernietiging zal uiteindelijk totaal moeten zijn, ook de vernietiger (de guru) zal op het juiste moment van het toneel verdwijnen om plaats te maken voor een non-duale essentie die voorbij het voorstelbare ligt, maar waar alle heilige boeken van spreken en naar wijzen.

'Als je hoop en vrees voorbij bent wordt de betekenis van de droom onbelangrijk'

Tenzin benadrukt dat het werken met betekenissen van dromen een goede, maar tijdelijke manier is: *'Ons verlangen naar interpretatie is gebaseerd op hoop en angst; we willen weten wat we moeten vermijden en waar we ons op moeten richten... Als je hoop en vrees voorbij bent wordt de betekenis van de droom onbelangrijk; je ervaart alleen maar ten volle wat zich van moment tot moment manifesteert. Dan kan geen enkele droom angstaanjagend zijn.'*

In een recente droom moeten er 4 dieren geofferd worden. Er is een klein jong olifantje dat ik aai en gerust stel, het zal niet gedood worden. Dan staat er een grote moederolifant met de 4 poten om me heen. Ik krijg het wat

Foto: Marja Moors

benauwd, bedenk dat als ze gaat liggen ik geplet zal worden. Ik begin om hulp te roepen'. Wederom word ik schreeuwend wakker. Gelukkig beschrijven zowel Jes als Tenzin vele oefeningen om met projecties te werken. Stug volhouden is hun advies.

Als ik tussen het schrijven van dit stukje door even boodschappen ga doen hoor ik mezelf bij de slijter een paar flessen sterke drank bestellen. Na zoveel reflecteren op helder bewustzijn is er blijkbaar een tegenpool nodig. "Iets te vieren mevrouw?" vraagt de slijter. "Ja moordfeestje" zeg ik opgeruimd.

Dromen, chakra's en meditatie – Jes Bertelsen, 1982, ISBN 90 202 55002

De wekelijkheid van slapen en dromen – Tenzin Wangyal Rinpoche, 1998, ISBN 90 5670 097 9

Tekst: Marja Moors

Marja werkt als GZ-psychooloog en relatietherapeut in haar eigen praktijk in Heemstede. Ze combineert in haar begeleiding reguliere en alternatieve methodieken als droomwerk. www.mcmoors.nl